

TEISĖJŲ ETIKOS IR DRAUSMĖS KOMISIJA

SPRENDIMAS ATSISAKYTI IŠKELTI DRAUSMĖS BYLĄ TEISĖJUI T. V.

2016 m. balandžio 4 d. Nr. 18 P-4
Vilnius

Teisėjų etikos ir drausmės komisija, dalyvaujant Algiui Norkūnui (pirmininkas), Dianai Butrimienei, Veslavai Ruskan (pranešėja), Teodorai Staugaitienei ir Linui Žukauskui, sekretoriaujant Nacionalinės teismų administracijos Administravimo skyriaus vyriausiajai specialistei Aurelijai Pauliukaitei, dalyvaujant teisėjui T. V., jo atstovei Apylinkių teismų teisėjų sąjungos valdybos narei J. V., pareiškėjui S. G., Nacionalinės teismų administracijos patalpose išnagrinėjusi pareiškėjo S. G. bei Nuolatinės teisėjų veiklos vertinimo komisijos teikimus dėl drausmės bylos iškėlimo Vilniaus rajono apylinkės teismo teisėjui T. V., susipažinusi su medžiaga,

n u s t a t ė :

I.

Teisėjų etikos ir drausmės komisijai (toliau – ir Komisija) perduotas nagrinėti pareiškėjo S. G. (toliau – ir pareiškėjas) skundas paduotas Teisėjų tarybai dėl teisėjo T. V. veiksmų nagrinėjant baudžiamąją bylą Nr. 1-37-269/2014.

Pareiškėjas S. G. prašo įvertinti, ar teisėjo elgesys atitiko Teisėjų etikos kodekso reikalavimus, kai teisėjas, nagrinėdamas baudžiamąją bylą Nr. 1-37-269/2014, teismo posėdžiuose: 1) netinkamai sprendė klausimą dėl pakartotinės teismo psichiatrinės ekspertizės skyrimo; 2) netinkamai vykdė liudytojo apklausą, uždavinėjo menamus klausimus, nesiėmė jokių priemonių, kai liudytojas grasino pareiškėją nužudyti, įžeidinėjo; 3) neleido pareiškėjui duoti parodymus; 4) nenagrinėjo pareiškėjo prašymų; 5) nesiėmė priemonių posėdžio tvarkai palaikyti, kai prokurorė nepagarbiai kalbėjo apie vykusį teismo posėdį; 6) kiekvieną dieną visai darbo dienai skirdavo teismo posėdžius; 7) neleido artimiesiems perduoti pareiškėjui vaistus; 8) pažeidė kaltinamojo teisę į gynybą; 9) įspėjo dėl atsakomybės už neteisėtą badavimą ir jo pasekmių; 10) surengė teismo posėdį užrakintame teisėjo kabinete; 11) neleido pareiškėjui vyksti į apygardos teismo nutarties skelbimą; 12) neleido pareiškėjui baigti sakyti paskutinį žodį; 13) nevykdė pareigos pranešti prokuratūrai apie byloje išaiškėjusius naujo nusikaltimo požymius.

II.

Nuolatinė teisėjų veiklos vertinimo komisija kreipėsi su teikimu, prašydama Komisijos spręsti teisėjo T. V. drausminės atsakomybės klausimą dėl aplaidaus darbo organizavimo, netinkamo vadovavimo teismo posėdžiams, procesinių terminų nesilaikymo.

Teikime nurodo, kad administracinio teisės pažeidimo bylą Nr. A.2.7.-1076-269/2014 su apeliaciniu skundu apygardos teismui teisėjas išsiuntė praėjus 7 mėnesiams po apeliacinio skundo padavimo.

Teisėjas, vadovaudamas procesui, yra nepakankamai dėmesingas, neatidus, familiarus, posėdžiuose ne visuomet išsprendžia reikšmingus procesinius klausimus, posėdžius pradeda nepakankamai susipažinęs su bylos medžiaga (pvz., baudžiamosiose bylose Nr. PK-107-269/2015 ir Nr. 1-75269/2015 varto bylos lapus, neseka proceso eigos; į proceso dalyvių prašymus reaguoja vangiai, lakoniškai pasakydamas, jog dėl jų bus priimtos nutartys, tačiau nenurodo jų priėmimo vietos ir laiko ir pan.).

Teikime pažymima, kad teisėjas byloje Nr. 1-8-269/2014 nepateisinamai ilgai – 40 dienų – sprendė kaltinamojo pareiškimą dėl nušalinimo.

Nuolatinė teisėjų veiklos vertinimo komisija nurodo, kad teisėjo profesinėje veikloje galima įžvelgti tam tikrą paviršutiniškumą, formalumą, nepakankamą kvalifikacijos lygį, nes jo priimtų procesinių sprendimų stabilumo rodiklis yra žemesnis negu vidutiniškas apylinkių teismuose.

Nuolatinė teisėjų veiklos vertinimo komisija nurodo, kad administracinių teisės pažeidimų bylose didžiąją dalį pakeistų nutarimų sudaro netinkamas materialiosios teisės normų dėl papildomų administracinių nuobaudų taikymas ir tokios klaidos kartojamos, nereaguojama į apeliacinės instancijos teismo nutartyse nurodomus argumentus. Be to, sistemingai kartojamos klaidos skiriant švelnesnes nei numatyta straipsnio sankcijoje administracines nuobaudas.

Nuolatinė teisėjų veiklos vertinimo komisija pažymi, kad teisėjo rengiamų procesinių dokumentų kalbos raiška ydinga, aiškiai jaučiama valstybinės kalbos žinių, teisinės kalbos kultūros, logiškų minčių stoka (pvz., nutartys administracinių teisės pažeidimų bylose Nr. A2.6.-121-269/2015 ir Nr. A.213-1132-269/2015, baudžiamosiose bylose Nr. 1-74-269/2013 ir Nr. 1-243-269/2015, teisėjo 2014-12-16, 2015-03-30, 2015-02-27, 2015-10-02 pasiaiškinimai). Teisėjas neatidžiai ir netiksliai surašo nutarimus, nutartis (pvz., byloje Nr. A2.6.-121-269/2015), kartoja tas pačias klaidas, dėl kurių buvo atkreiptas dėmesys ankstesnių patikrinimų metu ar konstatavęs apeliacinės instancijos teismas.

Teisėjas nepakankamai kontroliuoja posėdžių sekretorės darbą, neužtikrina, kad teisiamojo posėdžio protokolai atitiktų įstatymo reikalavimus, ne visi teismo veiksmų atlikimo faktai atsispindi šiame dokumente (pvz., baudžiamosioje byloje Nr. 1-37-269/2014).

Nuolatinė teisėjų veiklos vertinimo komisija nurodo, kad administracinių teisės pažeidimų bylose Nr. A2.11-109-269/15, Nr. A2.11-975-269/15, Nr. A2.11-975-269/15, Nr. A.2.11-7-269/15 ir kt., kuriose yra kilęs ginčas, nerašomi posėdžio protokolai, nors pagal formuojamą teismų praktiką tai daryti rekomenduojama. Teisėjas savo darbo trūkumams nekritiškas, deklaratyviai pripažinęs klaidas tuoj pat paneigia, kaltina aplinkybes, kartu dirbančius asmenis, neadekvačiai vertina pastabas dėl darbo kokybės, profesinės veiklos trūkumus, procesinius pažeidimus pateisina dideliu darbo krūviu.

III.

Teisėjas T. V. rašytiniuose paaiškinimuose dėl pareiškėjo S. G. skundo nurodo, kad nustatyta tvarka sprendė klausimą dėl pakartotinės teismo psichiatrinės ekspertizės skyrimo. Teisėjo teigimu, pareiškėjo teikime nurodomas liudytojas apklausos metu nei žodžiais, nei gestais ar veiksmais pareiškėjui negrasino ir jo neįžeidinėjo. Kai pareiškėjo klausimų turinys nebuvo susijęs su jam pareikštu kaltinimu, liudytojas savo valia sakė, kad atsakinės į klausimus tik esant jo advokatui. Teisėjo teigimu, pareiškėjas pats liudytoją provokavo, užduodavo su pareikštu kaltinimu nesusijusius klausimus; kai pareiškėjas nesureagavo į teisėjo pastabą, kad suformuluotų klausimus, atitinkančius kaltinimą, atėmė teisę užduoti klausimus. Pareiškėjas jo apklausos metu pasakojo apie aplinkybes, neturinčias reikšmės bylai ir nesusijusias su kaltinimu, todėl pasakė pastabą, kad kaltinamasis neturi teisės nukrypti nuo kaltinimo. Teisėjo teigimu, prokurorė paprašė nutraukti nepagarbų elgesį, kai pareiškėjas, ištraukęs iš burnos dantų protezą, demonstravo jį posėdžio dalyviams.

Teisėjas paaiškino, kad S. G. byla buvo didelės apimties (20 tomų), teisminis nagrinėjimas vyko apie 2 metus; kaltinamasis beveik kiekvieną teismo posėdį teikė įvairius procesinius prašymus, dėl kurių teisėjas priimdavo nutartis ir jas skelbdavo; visuose teismo posėdžiuose kabineto ir teismo salės durys nebuvo užrakinamos, nes bylos nagrinėjimas vyko viešame teismo posėdyje.

Pareiškėjo teiginiai, kad teisėjas neleido artimiesiems teisme perduoti kaltinamajam vaistų, yra melagingi, nes byloje nebuvo duomenų, kad kaltinamasis sirgo. Teisėjo teigimu, itin dažnai posėdžius skyrė norėdamas užbaigti teisminį nagrinėjimą, kol nesuėjo baudžiamosios atsakomybės senaties terminas. Gynėjai dalyvavo byloje, kai į bylą buvo teikiami atstovavimo dokumentai. Netrukė advokatui dalyvauti Vilniaus apygardos teisme skelbiant nutartį dėl S. G., jokiais būdais netrukė advokatui susipažinti su byla.

Teisėjo aiškinimu, kadangi teismo posėdyje advokatas jau buvo pasakęs baigiamą kalbą, kaitinamajam pasiūlyta išsakyti paskutinį žodį, kurį nutraukė nes jis buvo aiškiai nesusijęs su nagrinėjama byla. Teisėjo tvirtinimu, jis neprivalėjo pranešti prokuratūrai apie byloje išaiškėjusį nusikaltimą, nes nebuvo duomenų apie pasirengimo nužudyti pareiškėją padarymą, be to, apie tariamai įvykdytą pasirengimą nužudyti, pareiškėjas pats ikiteisminio tyrimo metu raštu pranešė policijai ir prokuratūrai, dėl pranešimo buvo priimtas nutarimas atsisakyti pradėti tyrimą.

Teisėjas T. V. rašytiniuose paaiškinimuose dėl Nuolatinės teisėjų veiklos vertinimo komisijos teikimo nurodė, kad baudžiamosiose bylose Nr. PK-107-269/2015 ir 1-75-269/2015 reagavo į kiekvieną proceso dalyvio prašymą ir priimdavo arba rašytinę nutartį pasitarimų kambaryje, arba protokoline posėdžių salėje.

Teisėjas pažymėjo, kad baudžiamojoje byloje Nr. 1-8-269/2014 per ilgai nagrinėjo pareiškimą dėl nušalinimo. Atsižvelgdamas į užimtumą kitose bylose (buvo laikas kai iš teismo teisėjų, nagrinėjančių baudžiamąsias bylas, dėl jų atostogų buvo likęs vienas, be to, laikinai vykdė teismo pirmininko pareigas, o nuo 2014-09-15 iki 2014-09-28 pats atostogavo), ir norėdamas išsamiai susipažinti su teismo praktika sprendžiant nušalinimo pareiškimus panašiais atvejais, nutartį skelbė po 40 dienų.

Teisėjas pažymėjo, kad švelnesnes nei nustatytos administracinės nuobaudas taiko įsigilinęs į bylos esmę ir nepažeisdamas įstatymo reikalavimų, remdamasis savo vidiniu įsitikimu bei teismų praktika.

Teisėjas pažymėjo, kad yra išlaikęs lietuvių kalbos egzaminą ir anksčiau nebuvo gavęs pastabų dėl teisinės ir lietuvių kalbos rašybos problemų. Teikime minimus procesinius dokumentus surašė, bet dėl darbo krūvio buvo neatidus ir nepatikrino rašybos klaidų. Atkreipia dėmesį, kad minėtos nutartys skūstos nebuvo, jos buvo vykdomos, dėl jų neaiškaus ar nesuprantamo teksto išaiškinimo niekas nesikreipė.

Teisėjas paaiškino, kad teikime minimoje administracinio teisės pažeidimo byloje Nr. A2.11-7-269/2015 teismo posėdžio protokolai buvo rašomas, o bylose Nr. A2.9-195-269/2015 ir A2.11-975-269/2015 ne, nes jose nebuvo kilęs ginčas; šiose bylose priimti nutarimai nebuvo skundžiami.

Teisėjas pripažįsta, kad administracinio teisės pažeidimo byla Nr. A.2.7-1076-269/2-14 su apeliaciniu skundu apygardos teismui išsiūsta praėjus 7 mėnesiams. Paaiškino, kad pagal nustatytą teisme tvarką bylos yra saugomos raštinėje, o ne teisėjo kabinete, galimai su juo dirbusi darbo patirties neturinti teismo posėdžių sekretorė nepateikė jam bylos su apeliaciniu skundu. Pažeidimą teisina dideliu darbo krūviu (tuo metu teisme trūko vieno teisėjo, kuris nagrinėja baudžiamąsias bylas), buvo neatidus ir pats nepatikrino raštinėje esančių bylų.

Teisėjo atstovė J. V. Komisijai posėdyje paaiškino, kad 2012–2015 metais teisėjo apskūstų nuosprendžių stabilumo rodiklis buvo žemesnis už šio rodiklio vidurkį apylinkių teismuose tik 3,55 proc. (teisėjo 86,84 proc., apylinkių teismuose 90,39 proc.), o darbo krūvis tuo pačiu laikotarpiu buvo žymiai didesnis už teisėjų darbo krūvio vidurkį šalies apylinkių teismuose (teisėjo – 91,19 proc., apylinkių teismuose tik 74,67 proc.). Reikia įvertinti tai, kad teisėjo administracinių teisės pažeidimų bylose apskūstų nutarimų stabilumo rodiklis buvo aukštesnis už rodiklio vidurkį apylinkių teismuose (teisėjo – 82,14 proc., apylinkių teismuose – 80,91 proc.), taigi teisėjas pakankamai profesionaliai, kvalifikuotai atlieka savo tiesioginį darbą. Teikime teisėjo nepakankamos kvalifikacijos lygis vertinamas pagal ketverių metų laikotarpiu panaikintus 25 ir 34 pakeistus nutarimus, kai jis per tą laikotarpį išnagrino 2 444 administracinių teisės pažeidimų bylas. Be to, statistiniai duomenys patvirtina, kad teisėjo 2015 metais panaikintų ir pakeistų nutarimų skaičius (panaikinta – 6, pakeista – 4) yra mažesnis negu 2014 metais (pakeista – 7, panaikinta – 8), taigi darbo kokybė gerėja. Iš 2 444 nutarimų administracinių teisės pažeidimų bylose, apeliacinei instancijai apskūsta tik 140, ir tai rodo, kad proceso dalyviai pasitiki procesiniais sprendimais, teisėjas gilinasi į nagrinėjamų bylų esmę, didžiąja dalimi tinkamai taiko teisę, dirba pakankamai profesionaliai. Pažymi, kad teisėjas per 2012–2015 metus išnagrino 528 baudžiamąsias bylas ir per šį laikotarpį buvo panaikinta tik 10 priimtų nuosprendžių, o lyginant

2015 metus su 2014–2012 metų rodikliais matyti, kad priimti nuosprendžiai aukštesnės instancijos teismų vis mažiau naikinami.

Atstovės teigimu, teisme esantis didelis darbo krūvis, o ne teisėjo aplaidumas ar tyčinis elgesys, lėmė tam tikrų proceso normų pažeidimus. Teigia, kad iš teisėjo paaiškinimų aiškiai matyti, jog jis yra savikritiškas, pripažįsta savo klaidas ir nuoširdžiai gailisi, o paaiškinimuose nurodomos aplinkybės dėl ypač didelio darbo krūvio, dėl jam priskirtos neturinčios patirties teismo posėdžių sekretorės ar padėjėjo, kuris pagal teisme nustatytą tvarką turėjo dirbti ir su kitais teisėjais, yra patvirtintos Nacionalinės teismų administracijos statistiniais duomenimis bei Vilniaus rajono apylinkės teismo pirmininkės ir Vilniaus apygardos teismo pirmininko 2016-03-07 ir 2016-03-23 raštais Teisėjų etikos ir drausmės komisijai.

Atstovės manymu, teikime daroma išvada, kad teisėjas posėdžius pradeda nepakankamai susipažinęs su byla, nes varto bylos lapus, neseka proceso eigos, nepagrįsta, kadangi bylos medžiaga ir turi būti tiriama bylos nagrinėjimo metu teismo posėdyje; teismo posėdžių sekretorių paaiškinimais teismo pirmininkei, kad joms susidaro įspūdis, jog teisėjas nesusipažinęs su byla, neturėtų būti grindžiami kaltinimai dėl aplaidaus bylų nagrinėjimo.

Pažymi, kad Vilniaus rajono apylinkės teismo administracijai atlikus teisėjo administracinių teisės pažeidimų bylų nagrinėjimo patikrinimą už 2015 m. gegužės–rugsėjo mėnesius, buvo nustatyta, kad teisėjas gavo 187 naujų bylų, išnagrinėjo 229 ir konstatuota, kad teisėjas laikosi įstatyme nustatytų terminų. Teisėjo atstovės manymu, nustatytas vienas pažeidimas – byla su apeliaciniu skundu nustatytu terminu neišsiūsta į apeliacinės instancijos teismą – atsirado ne dėl teisėjo tyčinio elgesio, jį lėmė didelis darbo krūvis, nepatyrusios sekretorės netinkamai atliktas darbas (neatnešta teisėjui iš raštinės byla), taip pat ir teisėjo neatidumas.

Atstovė teigė, kad T. V. nuo 2000 metų dirba teisėju, iki tol ilgą laiką dirbo valstybinėse įstaigose ir nėra jokių objektyvių duomenų, kad jis nemokėtų valstybinės kalbos. Nuolatinė teisėjų vertinimo komisija 2011-04-05 išvadoje jokių pretenzijų dėl kalbos raiškos, procesinių dokumentų turinio, valstybinės kalbos žinojimo T. V. neturėjo, be to, abejotina, ar iš kelių nutarčių galima daryti išvadą dėl teisėjo kalbos raiškos ydingumo, valstybinės kalbos žinių trūkumo.

Atstovė akcentuoja, kad T. V. 2015-03-13 psichologinio vertinimo išvadoje yra vertinamas kaip drausmingas, savarankiškas, nepriklausomas, išsvermingas, turintis tvirtą nuomonę, keliantis aplinkiniams aukštus reikalavimus, principingas, o veikloje dalykiškas, nuoseklus, veiksmus apgalvojantis, pareigingas, atsakingas, įsigilinantis, analizuojantis.

IV.

Komisijoje nagrinėjamas klausimas dėl teisėjo T. V. drausminės atsakomybės pagal proceso dalyvio (S. G.) skundą ir pagal teikimą, priimtą vykdant teismų administravimą. Tiek skunde, tiek teikime nurodoma, kad teisėjas, nagrinėdamas baudžiamąsias bei administracines bylas, darė pareiginius nusižengimus – netinkamai atliko proceso teisės normose nustatytus veiksmus, jų neatliko įstatymų nustatytais terminais ir tvarka, posėdžių metu nesilaikė teisėjo etikos reikalavimų.

Teisėjų etikos ir drausmės komisija iškelia teisėjui drausmės bylą, kai teisėjo veiksmuose nustato nusižengimų, numatytų Lietuvos Respublikos teismų įstatymo 83 straipsnio 2 dalyje, požymių. Teisėjas gali atsakyti drausmine tvarka trimis atvejais: už teisėjo vardą žeminantį poelgį, už kitų Teisėjų etikos kodekso reikalavimų pažeidimą ir už įstatymuose numatytų teisėjų darbinės ar politinės veiklos apribojimų nesilaikymą. Šio straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad teisėjo vardą žeminantis poelgis – tai su teisėjo garbe nesuderinamas ir Teisėjų etikos kodekso reikalavimų neatitinkantis poelgis, kuriuo pažeminamas teisėjo vardas bei kenkiama teismo autoritetui. Teisėjo vardą žeminančiu poelgiu taip pat pripažįstamas bet koks pareiginis nusižengimas – aiškiai aplaidus konkrečios teisėjo pareigos atlikimas arba jos neatlikimas be pateisinančios priežasties.

Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas 2014 m. kovo 10 d. sprendime Nr. KT9-S6/2014 išaiškino, kad teisėjui gali būti taikomos drausminės atsakomybės priemonės, jeigu teisėjas nuolat daro šurkščias, akivaizdžias teisės aiškinimo ir (arba) taikymo klaidas ir (arba) tokio pat pobūdžio proceso įstatymų pažeidimus. Tai gali reikšti, kad teisėjas, vykdydamas teisingumą,

netinkamai atlieka savo pareigas (be kita ko, bylas nagrinėja aplaidžiai, nesigilina į bylos medžiagą) ir (arba) neatitinka jam keliamų profesinės kvalifikacijos reikalavimų.

Atsižvelgdama į išdėstytas konstitucinės jurisprudencijos nuostatas, Komisija pažymi, kad galimybė teisėjui takyti drausminę atsakomybę už aplaidų savo pareigų atlikimą, būtent už proceso teisės normų pažeidimą, jeigu šie pažeidimai yra akivaizdūs, negali būti aiškinama taip, jog būtų pažeidžiamas Lietuvos Respublikos Konstitucijos 109 straipsnis ir jame įtvirtintas teisėjo nepriklausomumo principas. Teisėjų pareigų vykdymas iš esmės yra susijęs su teisės aiškinimu ir taikymu, kuriuos atliekant yra galimos ir klaidos. Tai yra susiję su teisėjo profesijos esminiu aspektu – sprendimų priėmimu. Teisėjas, kuriam grėstų drausminė atsakomybė už klaidos padarymą priimant sprendimą, ypač dėl vertinamojo pobūdžio atsakomybės sąlygų taikymo (aiškiai aplaidus konkrečios teisėjo pareigos atlikimas), negalėtų būti nepriklausomas. Todėl darytina išvada, kad už pareiginį nusižengimą – aiškiai aplaidaus konkrečios teisėjo pareigos atlikimą arba jos neatlikimą be pateisinančios priežasties, drausminė atsakomybė gali būti taikoma paprastai tokiais atvejais, kai pareiginis nusižengimas yra susijęs su proceso teisės normų taikymu ir aiškinimu, kuris nėra susijęs su teismo sprendimo priėmimu (išskyrus tyčios atvejus).

Galimybė teisėjui takyti drausminę atsakomybę už teisės aiškinimo ir (arba) taikymo klaidas bei proceso įstatymų pažeidimus yra tada, kai, įvertinus visas turinčias reikšmės aplinkybes, vykdant teismų administravimą nustatoma, jog yra daromos šiurkščios, akivaizdžios teisės aiškinimo ir (arba) taikymo klaidos, šiurkštūs, akivaizdūs proceso įstatymų pažeidimai. Aiškiai aplaidžiu konkrečios teisėjo pareigos atlikimu gali būti laikomas toks atvejis, kai pažeidimas yra akivaizdus. Pažeidimas yra akivaizdus, kai be gilesnės analizės galima teisingai pritaikyti teisės normą, ar kai teisės normos aiškinamas neturėtų kelti abejonių teisininkui su vidutine teisine kvalifikacija. Aplaidus teisėjo pareigos vykdymas yra susijęs su pažeidimo pasekmėmis. Teisėjo veiksmų pripažinimui drausminiu deliktu, nepakanka nustatyti tik akivaizdžios klaidos padarymą, bet šis pažeidimas turėtų sukelti tam tikras pasekmes – pažeisti bylos dalyvių teises ar teisėtus interesus ar sukelti kitokios žalos padarymą. Taigi aiškiai aplaidus konkrečios teisėjo pareigos atlikimas arba jos neatlikimas be pateisinančios priežasties gali būti pripažinti drausminiu pažeidimu, jeigu yra nustatytos dvi paminėtos sąlygos.

Bylos nagrinėjimas, procesinių veiksmų byloje atlikimas (pvz., liudytojo, nukentėjusiojo ar kaltinamojo apklausa, įrodymų tyrimas ir pan.) ar procesinių sprendimų priėmimas (pvz., dėl įrodymų pridėjimo prie bylos, ekspertizės atlikimo, atstovavimo ir pan.) yra procesinė teismo veikla vykdant teisingumą. Teisingumą Lietuvos Respublikoje vykdo tik teismai; teisėjai ir teismai, vykdydami teisingumą, yra nepriklausomi (Lietuvos Respublikos Konstitucijos 109 str.). Teisėjas, atlikdamas savo konstitucinę pareigą vykdyti teisingumą, bylas nagrinėja savarankiškai, savo nuožiūra sprendžia visus su nagrinėjama byla susijusius klausimus, priima sprendimą remdamasis visapusišku bylos medžiagos vertinimu, teise, vidiniu įsitikinimu, etikos reikalavimais. Kitų institucijų ar asmenų kišimasis į teisėjo ar teismo veiklą draudžiamas ir užtraukia įstatymo numatytą atsakomybę (Lietuvos Respublikos Konstitucijos 114 str.). Teismo sprendimų teisėtumas ir pagrįstumas gali būti patikrintas tik proceso įstatymų nustatyta tvarka juos apskundus aukštesnės instancijos teismui. Teisėjo priimtas sprendimas negali būti pagrindas pradėti drausminę procedūrą (Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 2014 m. kovo 10 d. sprendimas Nr. KT9-S6/2014).

Vadovaudamasis Teisėjų etikos kodekse įtvirtintu pareigingumo principu, teisėjas privalo nepažeisti įstatymų ir kitų teisės aktų, savo pareigas atlikti nepriekaištingai, laiku ir profesionaliai; gilintis į nagrinėjamų bylų esmę, vengti skubotumo ir paviršutiniškumo, tačiau nevilkinti teismo proceso (15 straipsnio 1, 3, 4 punktai).

Vadovaudamasis Teisėjų etikos kodekse įtvirtintais pagarbos žmogui ir pavyzdingumo principais, teisėjas privalo pagarbiai išklausti procese dalyvaujančius asmenis kaip to reikalauja įstatymas, dėmesingai reaguoti į jų prašymus ir siūlymus, o nepagrįstus prašymus atmesti taktiškai, tačiau būti reiklus proceso tvarkos pažeidėjams (6 straipsnio 3 punktas), teismo posėdžio metu nerodyti susierzinimo, pykčio, vengti balso pakėlimo, nemoralizuoti teismo procese dalyvaujančių asmenų, būti oficialiu, kantriu ir mandagiu (14 straipsnio 4–6 punktai).

Minėta, kad Komisijoje nagrinėjamas klausimas dėl teisėjo T. V. drausminės atsakomybės pagal proceso dalyvio – S. G., skundą dėl teisėjo veiksmų nagrinėjant baudžiamąją bylą Nr. 1-37-269/2014, kurioje S. G. buvo kaltinamuoju. Skunde nurodoma, kad teisėjas netinkamai atliko proceso teisės normose nustatytus veiksmus, posėdžių metu nesilaikė teisėjo etikos reikalavimų (netinkamai vadovavo teismo procesui).

Pagal Lietuvos Respublikos baudžiamojo proceso kodekso (toliau – ir BPK) 241 straipsnio 1 dalies nuostatas, bylos nagrinėjimui teisme vadovauja teisiamojo posėdžio pirmininkas. Teisėjas, kuris bylą nagrinėja vienas, turi visas teisiamojo posėdžio pirmininko teises ir pareigas. Teisiamojo posėdžio pirmininkas imasi visų įstatymų numatytų priemonių, kad būtų išsamiai ir nešališkai ištirtos bylos aplinkybės. Jis šalina iš nagrinėjimo teisme visa, kas nesusiję su byla ir kas nepagrįstai užtęsia bylos nagrinėjimą.

Taigi proceso įstatymo normos įpareigoja bylą nagrinėjantį teisėją išsamiai ir nešališkai ištirti bylos aplinkybes ir suteikia jam teisę šalinti iš nagrinėjimo teisme visa, kas nesusiję su byla ir kas nepagrįstai užtęsia bylos nagrinėjimą, todėl teisėjas, manydamas, kad pareiškėjo užduodami klausimai liudytojams, sakomas paskutinis žodis ir kt. nesusiję su byla, turėjo teisę imtis BPK nustatytų priemonių, skirtų posėdžio tvarkos palaikymui ir bylos išnagrinėjimui.

Komisijai nesuteikta teisė vertinti, ar pareiškėjo S. G. užduodami klausimai, pateikiami dokumentai, sakomas paskutinis žodis ir kt. buvo nesusiję su byla, ir ar pagrįstai teisėjas priėmė procesinius sprendimus neleisti S. G. užduoti liudytojams klausimų, nutraukti paskutinį žodį, ar tinkamai vykdė įrodymų tyrimą, nes tai reikštų kišimąsi į teismo veiklą ir pažeistų konstitucinį teisėjo nepriklausomumo principą.

Teisėjų etikos ir drausmės komisija nustatė, kad pareiškėjas S. G., skųsdamas priimtą nuosprendį baudžiamojoje byloje Nr. 1-37-269/2014, apeliaciniame skunde iš esmės išdėstė analogiškas aplinkybes kaip ir skunde Komisijai. Vilniaus apygardos teismas 2015-05-11 nuosprendyje pareiškėjo argumentus dėl tariamai šališko teismo, teisės į gynybą neužtikrinimo, teisės sakyti baigiamąją kalbą pažeidimo ir kt. įvertino procesine tvarka ir nenustatė, kad bylą būtų išnagrinėjęs šališkas teismas, nekonstatavo kitų pažeidimų, kurie etikos aspektu būtų vertinami kaip pagrindas spręsti dėl teisėjo drausminės atsakomybės.

Vilniaus apygardos teismas 2015-05-11 nuosprendyje konstatavo: ambulatorinė ir stacionari teismo psichiatrinė ekspertizės nuteistajam buvo paskirtos laikantis visų įstatymo reikalavimų; byloje keitėsi kaltinamojo gynėjai, tačiau teisės į gynybą pažeidimų nenustatyta, priešingai, pirmos instancijos teismas ėmėsi aktyvių veiksmų užtikrinti šią S. G. teisę; pagal BPK 293 str. baigiamąją kalbą kaltinamasis sako tik tuomet, kai jis neturi gynėjo, pirmosios instancijos teismas pagrįstai atsisakė suteikti teisę S. G. pasisakyti baigiamosiose kalbose – tuo metu jis turėjo gynėją, kuris jau buvo pasakęs savo baigiamąją kalbą; paskutinis žodis buvo nutrauktas siekiant išvengti baudžiamosios bylos vilkinimo (paskutinio žodžio apimtis – 89 lapai, kurie yra prijungti prie teisiamojo posėdžio protokolo skaitmeninėje laikmenoje), o ne turint tikslą apriboti S. G. galimybes gintis; baudžiamojoje byloje nėra duomenų apie tai, kad informacija apie vykusių teismo posėdžius nebūtų prieinama visuomenės atstovams, taip pat, kad norintieji tokius posėdžius stebėti susidurtų su kliūtimis į juos patekti; tai, kad 2014-04-07 teisiamasis posėdis vyko teisėjo kabinete, nepagrindžia teisės į viešą teismą pažeidimo fakto, nes teisėjo kabinetas yra teismo patalpose, baudžiamosios bylos nagrinėjimo vieta buvo nurodyta tvarkaraščiuose skelbimų lentoje, be to, kaip nurodė pats nuteistasis, šiame posėdyje dalyvavo žiūrovai, t. y. ši vieta jiems buvo prieinama.

Taigi, Vilniaus apygardos teismas 2015-05-11 nuosprendyje įvertino esminius klausimus, kuriuos S. G. nurodo kaip proceso pažeidimus, už kuriuos teisėjui, pareiškėjo tvirtinimu, turėtų būti taikoma drausminė atsakomybė. Aukštesnės instancijos teismui konstatavus, kad teismas (teisėjas T. V.) nepadarė proceso teisės normų pažeidimų, Komisija negali kitaip vertinti tų pačių veiksmų ir konstatuoti pažeidimų, tuo labiau, vertinti juos kaip šiurkščius ir akivaizdžius.

Dėl kitų pareiškėjo nurodomų tariamų pažeidimų pastebėtina, kad teismo posėdžio protokolai, garso įrašai, stenogramos patvirtina, jog teisėjas liudytojų apklausą vykdė nepažeisdamas nei proceso normų, nei etikos principų. Teisėjas šalino su byla nesusijusius klausimus, neuždavė menamų klausimų, tačiau palaikė posėdžio tvarką ir siekė, kad liudytojai

teisingai paaiškintų visa tai, kas jiems yra žinoma byloje. Teisėjas įspėjo kaltinamąjį dėl neteisėto badavimo.

Teisėjas nepranešė prokuratūrai apie nusikalstamas veikas, kurias, pareiškėjo tvirtinimu, paaiškėjo nagrinėjant baudžiamąją bylą, nes teisėjas nenustatė jų požymių. Iš Komisijai pateiktos medžiagos nebuvo akivaizdaus pagrindo spręsti, kad teisėjas būtų privalėjęs pranešti prokuratūrai apie naujus nusikaltimus, paaiškėjusius nagrinėjant baudžiamąją bylą Nr. Nr. 1-37-269/2014. Be to, teisėjas savarankiškai sprendžia, ar būtina yra atlikti minėtus veiksmus konkrečioje byloje ir Komisija negali vertinti tokių teisėjo veiksmų pagrįstumo.

Pažymėtina, kad pagal Teisėjų etikos kodekso 14 straipsnio 4 punktą teisėjas turėtų vengti balso pakėlimo, tačiau tam tikrais atvejais, kiek yra reikalinga procesui vadovauti ir suvaldyti, teisėjas turi teisę kalbėti griežtesniu balso tonu, sudrausminti proceso dalyvius. Iš teismo posėdžių garso įrašų ir pateiktos medžiagos matyti, kad teismo procesas baudžiamojoje byloje Nr. 1-37-269/2016 buvo sudėtingas, tačiau teisėjas T. V. posėdžiuose buvo kantrus, mandagus, pagarbiai bendravo su proceso dalyviais. Teisėjui reikėjo pastangų ir kantrybės procesui suvaldyti ir tai, kad teisėjas kartais griežtesniu balso tonu sudrausmindavo proceso dalyvius nėra etikos aspektu smerktina.

Apibendrinant sprendžina, kad teisėjas T. V., nagrinėdamas baudžiamąją bylą Nr. 1-37-269/2014, nepadarė proceso teisės pažeidimų, kurie galėtų būti vertinami kaip šiurkštūs ir akivaizdūs (ką patvirtino aukštesnės instancijos teismas), neatliko jokių veiksmų, kurie gali būti vertinami kaip netinkamas ir neetiškas vadovavimas teismo procesui, etikos požiūriu nepažeidė minėtos bylos proceso dalyvio – kaltinamojo S. G., teisių.

VI.

Minėta, kad Komisijoje nagrinėjamas klausimas dėl teisėjo T. V. drausminės atsakomybės taikymo vykdant teismų administravimą, būtent yra nagrinėjamas klausimas pagal Nuolatinės teisėjų veiklos vertinimo komisijos teikimą. Teikime nurodoma, kad teisėjas, nagrinėdamas baudžiamąsias bei administracines bylas, darė pareiginius nusižengimus – netinkamai atliko proceso teisės normose nustatytus veiksmus, jų neatliko įstatymų nustatytais terminais ir tvarka, posėdžių metu nesilaikė teisėjo etikos reikalavimų (netinkamai vadovavo teismo procesui).

Dėl apeliacinio skundo siuntimo administracinio teisės pažeidimo byloje Nr. A.2.7.-1076-269/2014

Lietuvos Respublikos administracinių teisės pažeidimų kodekso (toliau – ir ATPK) 302⁸ straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad apylinkės teismas ne vėliau kaip per tris dienas išsiunčia administracinio teisės pažeidimo bylą su apeliaciniu skundu apygardos teismui. Iš Komisijai pateiktos medžiagos nustatyta, kad 2014-12-30 administracinio teisės pažeidimo byloje Nr. A.2.7.-1076-269/2014 buvo pateiktas apeliacinis skundas, kurio trūkumams pašalinti 2015-01-19 nutartimi buvo nustatytas septynių dienų terminas; 2015-02-24 trūkumai buvo pašalinti, tačiau byla su apeliaciniu skundu apygardos teismui išsiųsta 2015-09-24, t. y. pažeidžiant ATPK 302⁸ straipsnio 2 dalyje nustatytą terminą.

Vilniaus rajono apylinkės teismo pirmininkės 2015-10-05 patikrinimo akte nurodoma, kad bylos procesiniuose dokumentuose nėra teisėjo rezoliucijų dėl apeliacinio skundo priėmimo, neaišku, dėl kokių priežasčių ši byla su apeliaciniu skundu neišsiųsta apygardos teismui, bylą tvarkė teisme nebedirbanti sekretorė. Teisėjas paaiškino, kad byla pagal nustatytą tvarką buvo saugoma raštinėje, o su juo dirbusi patirties neturinti sekretorė, gavus dokumentą, kuriuo šalinami apeliacinio skundo trūkumai, galimai, jo nepateikė teisėjui, dėl didelio darbo krūvio ir neatidumo pats nepatikrino raštinėje esančių bylą.

Vilniaus apygardos teismas, 2015-11-15 išnagrinėjęs 2014-12-30 apeliacinį skundą, nenustatė, jog būtų pažeisti administracinės nuobaudos skyrimo terminai ir konstatavo, kad pirmos instancijos teismas ištyrė visas bylai reikšmingas aplinkybes, tinkamai pagal vidinį įsitikinimą, vadovaudamasis įstatymo nuostatomis, įvertino byloje esančius įrodymus, ir Vilniaus rajono apylinkės teismo nutarimą paliko nepakeistą.

Įvertinusi išdėstytas aplinkybes, Komisija daro išvadą, kad administracinio teisės pažeidimo byla Nr. A.2.7.-1076-269/2014 buvo išsiųsta apygardos teismui pažeidžiant įstatymo

nustatytą terminą, tačiau nėra nustatyta, ar tai įvyko dėl teisėjo veiksmų (neveikimo), ar dėl netinkamo teismo raštinės darbo organizavimo. Be to, nėra pagrindo konstatuoti, kad dėl pavėluoto apeliacinio skundo išsiuntimo teismo procese būtų atsiradusios neigiamos teisinės pasekmės ar būtų pažeistos proceso dalyvių teisės. Komisija sprendžia, kad esant abejonių dėl teisėjo pareiginio nusizengimo buvimo ir nesant duomenų apie kilusias neigiamas pasekmes, negali būti keliamas klausimas dėl teisėjo drausminės atsakomybės. Minėta, teisėjo drausminės atsakomybės pagrindą gali sudaryti tik šiurkštus, akivaizdus (tiek faktinių duomenų pakankamumo, tiek teisės normų pažeidimo požiūriu) teisėjo pareigos neatlikimas.

Dėl nušalinimo nagrinėjimo baudžiamojoje byloje Nr. 1-8-269/2014

Teisėjui T. V. reiškiami priekaištai, kad jis baudžiamojoje byloje Nr. 1-8-269/2014 nepateisinamai ilgai – 40 dienų – sprendė kaltinamojo pareiškimą dėl nušalinimo. BPK ketvirtajame skirsnyje, reglamentuojančiame nušalinimo teisės įgyvendinimo tvarką, nėra nustatytas terminas, per kurį teismas turi išspręsti nušalinimo pareiškimą. Pažymėtina, kad bylos vilkinimas, kaip pagrindas teisėjo drausminei atsakomybei, gali būti nustatytas tada, kai bylos nagrinėjimas, procesinių veiksmų atlikimas ar procesinių sprendimų priėmimas užtęsiamas dėl teisėjo kaltės be jokių priežasčių. Komisija nenustatė pagrindo, leidžiančio abejoti teisėjo paaiškinimu, kad pareiškimo dėl nušalinimo išnagrinėjimas užtruko dėl objektyvių priežasčių, t. y. užimtumo kitose bylose, atostogų meto (iš teisėjų, nagrinėjančių baudžiamąsias bylas, buvo likęs vienas, laikinai vykdė teismo pirmininko pareigas, nuo 2014-09-15 iki 2014-09-28 atostogavo), taip pat noro išsamiai susipažinti su teismų praktika sprendžiant nušalinimo pareiškimus panašiais atvejais.

Taigi teisės aktuose nesant įtvirtinto konkretaus ir aiškaus termino pareiškimui dėl nušalinimo išnagrinėti, o teisėjui nurodžius objektyvias priežastis, dėl kurių užtruko pareiškimo išnagrinėjimas, Komisijos vertinimu, nėra pagrindo konstatuoti, kad teisėjas T. V. padarė akivaizdų proceso teisės pažeidimą ir jo veiksmų nėra pagrindo laikyti bylos vilkinimu. Be to, iš pateiktų dokumentų nėra pagrindo teigti, kad proceso dalyviams ar kitiems asmenims dėl užtrukusio prašymo nagrinėjimo kilo neigiamų pasekmių.

Pastebėtina ir tai, kad baudžiamoji byla Nr. 1-8-269/2014 (vėliau suteiktas Nr. 1-91-269/2015) pagal Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso 232 straipsnį dėl nepagarbos teismui, nagrinėta Vilniaus rajono apylinkės teisme nuo 2012 metų, teisėjui T. V. byla perduota 2014-07-08, nuo to laiko byloje surengta 17 teisiamųjų posėdžių, 2015-08-14 priimtas apkaltinamasis nuosprendis. Vilniaus apygardos teismas 2015-12-03 išnagrinėjęs apeliacinį skundą, priėmė išteisinamąjį nuosprendį. Apeliacinės instancijos teismas vertino analogiškus apeliacinio skundo argumentus dėl teisėjo šališkumo kaip ir buvo nurodomi minėtame kaltinamojo prašyme dėl teisėjo nušalinimo, ir konstatavo, kad argumentai dėl teisėjo šališkumo nepagrįsti. Apeliacinės instancijos teismas, vertinęs minėtąjį ir kitus kaltinamojo argumentus dėl galimo teismo šališkumo, nekonstatavo, kad teisėjas, nagrinėdamas prašymą dėl nušalinimo, būtų pažeidęs proceso teisės normas.

Komisija, apibendrinama minėtus duomenis dėl baudžiamosios bylos Nr. 1-8-269/2014 nagrinėjimo, neturi pagrindo tvirtinti, kad teisėjas T. V. nepateisinamai ilgai nagrinėjo šią bylą, ar nepateisinamai ilgai sprendė atskirus procesinius klausimus šioje byloje, priešingai, LITEKO duomenys patvirtina, kad byloje surengta daug posėdžių, nuolat buvo atliekami kiti procesiniai veiksmai ir bylos nagrinėjimas per protingą terminą yra užbaigtas, o apeliacinės instancijos teismas nenustatė byloje jokių proceso teisės normų pažeidimo. Taigi nušalinimo klausimo nagrinėjimas, kuris užtruko tam tikrą laiką, konkrečiu atveju nevertintinas kaip akivaizdus ir šiurkštus pareiginis pažeidimas, t. y. galintis būti pagrindu kelti drausmės bylą.

Dėl kaltinamojo neatvykimo klausimo nagrinėjimo baudžiamojoje byloje Nr. 1-37-269/2014

Vilniaus apygardos teismo pirmininko 2016-03-23 rašte, adresuotame Komisijai, nurodoma, kad teisėjui T. V. reiškiami priekaištai, jog jis baudžiamojoje byloje Nr. 1-37-269/2014 nesprendė klausimo dėl kaltinamojo neatvykimo į 2014-03-03 teismo posėdį.

Komisijai pateikta tyrimo medžiaga patvirtina, kad kaltinamasis 2013-12-16 posėdyje buvo supažindintas su kitų posėdžių laiku: 2014-03-03, 2014-03-07, 2014-03-10, 2014-03-14,

2014-03-17. Neįvykus 2014-03-03 teismo posėdžiui, buvo aiškinamasi, kodėl kaltinamasis neatvyko (vyko susirašinėjimas su kaltinamuoju, medicinos įstaiga); 2014-03-12 teisėjas priėmė nutartį atvesdinti kaltinamąjį, 2014-03-17 teisėjas priėmė nutartį paskelbti kaltinamojo paiešką, skirti medicininę ekspertizę, skirti kardomąją priemonę – suėmimą, ir nustatyti suėmimo terminą. Vilniaus apygardos teismas 2014-04-07 išnagrinėjo kaltinamojo skundą dėl minėtų nutarčių, ir konstatavo, kad kaltinamasis į teismo posėdį neatvyko, tačiau teismas klausimo dėl kaltinamojo neatvykimo nesprendė, kaip tai nustato BPK 247 str.

Komisijos vertinimu, minėtas pavienis proceso teisės normos pažeidimas (nustatytas aukštesnės instancijos teismo) sprendžiant dėl kaltinamojo dalyvavimo teismo posėdyje, nesudaro pagrindo taikyti teisėjui drausminės atsakomybės. LITEKO duomenys ir apeliacinės instancijos teismo nutartis patvirtina, kad byloje buvo suplanuoti posėdžiai, teisėjas priėmė rašytines nutartis, turinčias užtikrinti kaltinamojo atvykimą, atliko kitus procesinius veiksmus byloje, todėl nėra pagrindo spręsti, kad bylos nagrinėjimas pernelyg užsitęsė dėl minėtų veiksmų. Be to, 2014-04-30 byloje yra priimtas apkaltinamasis teismo nuosprendis, kurį apskundus apeliacine tvarka nenustatyta proceso teisės normų pažeidimų.

Pastebėtina ir tai, kad teisėjui T. V. reiškiami priekaištai dėl dviejų ankščiau minėtų baudžiamųjų bylų Nr. 1-37-269/2014 ir Nr. 1-8-269/2014 nagrinėjimo buvo nustatyti atliekant tyrimą ir teikiant Komisijai duomenis 2015 metais. Vilniaus apygardos teismo pirmininko 2016-03-23 rašte, adresuotame Komisijai, nurodoma, kad Komisijai minėti pažeidimai nebuvo nurodomi ir duomenys dėl jų nebuvo perduoti, nes jie buvo vertinami kaip pavieniai pažeidimai, galimai atsiradę dėl padidėjusio darbo krūvio. Komisijos vertinimu, prieštaringas teisėjo pareiginių nusižengimų vertinimas vykdant teismų administravimą, nesudaro pagrindo spręsti, kad minėti pažeidimai gali būti vertinami kaip akivaizdūs ir šiurkštūs, todėl dėl jų negali atsirasti teisėjo drausminė atsakomybė.

Dėl vadovavimo teismo procesui baudžiamosiose bylose Nr. PK-107-269/2015, Nr. 1-75-269/2015

Teisėjų etikos ir drausmės komisija, įvertinusi teisėjo T. V. paaiškinimus bei prie jų pateiktus posėdžių protokolų išrašus, duomenis LITEKO sistemoje, daro išvadą, kad nepasitvirtino Nuolatinės teisėjų veiklos vertinimo komisijos teiginiai, jog teisėjas T. V. baudžiamosiose bylose Nr. PK-107-269/2015, Nr. 1-75-269/2015 teismo posėdžių metu varto bylos lapus, neseka proceso eigos, į atskirai pareikštus proceso dalyvių prašymus reaguoja vangiai, lakoniškai pasakydamas, jog dėl prašymų bus priimtos nutartys, tačiau nenurodo jų priėmimo vietos ir laiko, o dėl advokato pareikšto prašymo atlikti sutrumpintą įrodymų tyrimą nepriėmė jokios nutarties.

Iš Komisijai pateiktų įrodymų ir LITEKO duomenų matyti, kad teisėjas dėmesingai reagojo į proceso dalyvių prašymus – priimdavo arba protokolinę nutartį, arba nutardavo pateiktą prašymą spręsti pasitarimų kambaryje, nurodydamas, kada dėl pateikto prašymo bus priimta ir paskelbta nutartis. Tai, kad teisėjas teismo posėdyje aiškindamasis bylai reikšmingas aplinkybes, apklausdamas liudytojus, tirdamas rašytinius įrodymus, varto bylos medžiagą, savaime nesudaro pagrindo teigti, jog jis nesusipažinęs su byla. Nagrinėjamu atveju teisėjo posėdyje užduodami klausimai liudytojams ir kitiems proceso dalyviams, jo priimami procesiniai sprendimai dėl klausimų, nesusijusių su bylos esme, pašalinimo, reagavimas į prašymus ir pan. neleidžia Komisijai daryti išvados, kad teisėjas buvo nesusipažinęs su bylų medžiaga, vadovaudamas procesui, buvo nepakankamai dėmesingas, neatidus ar pan.

Teisėjų etikos ir drausmės komisija dėl keliamų abejonių, kad teisėjas byloje Nr. PK-107-269/2015 2015-10-09 ir 2015-10-28 posėdžiuose nenagrinėjo proceso dalyvių prašymų, akcentuoja, jog teismo posėdžių protokolai patvirtina, kad teisėjas nurodė rašytinių nutarčių, kuriose bus išspręsti atskiri procesiniai klausimai, paskelbimo laiką, nutartys nustatytu laiku (atitinkamai 2016-10-14 ir 2015-11-10) buvo paskelbtos ir tą pačią dieną įkeltos į LITEKO sistemą. Šioje byloje, kuri buvo iškelta privataus kaltinimo tvarka, 2015-12-18 priimtas išteisinamasis nuosprendis, kurio proceso dalyviai neskundė.

Taip pat pažymėtina, kad byloje Nr. 1-75-269/2015 esantis teismo posėdžio protokolai patvirtina, jog teisėjas 2015-08-28 teismo posėdyje proceso dalyvių prašymą dėl įrodymų tyrimo

tvarkos nustatymo išsprendė. 2015-11-27 byla išnagrinėta priimant apkaltinamąjį teismo nuosprendį, kurio proceso dalyviai (2 kaltinamieji, 22 nukentėjusieji ir civiliniai ieškovai, prokurorai) neskundė.

Apibendrinant dėl teisėjo nagrinėtų baudžiamųjų bylų Nr. PK-107-269/2015, Nr. 1-75-269/2015, sprendžiamas, kad nėra jokio pagrindo tvirtinti, jog teisėjas būtų padaręs akivaizdžių ar šiurkščių pažeidimų, ar atsirado neigiamų pasekmių proceso dalyviams, todėl negalima abejoti dėl teisėjo tinkamo profesinių pareigų atlikimo.

Dėl administracinių teisės pažeidimų bylų nagrinėjimo

Dėl Nuolatinės teisėjų veiklos vertinimo komisijos argumentų, susijusių su papildomų administracinių nuobaudų kontrabandos bylose bei ATPK 30¹ straipsnio nuostatų taikymu, pažymėtina, kad teisėjas, atlikdamas savo konstitucinę pareigą vykdyti teisingumą, bylas nagrinėja savarankiškai, savo nuožiūra sprendžia visus su nagrinėjama byla susijusius klausimus, priima sprendimą remdamasis visapusišku bylos medžiagos vertinimu, teise, vidiniu įsitikinimu, etikos reikalavimais. Teisėjo teigimu, švelnesnes nei numatyta sankcijoje nuobaudas jis taiko įsigilinęs į bylos esmę ir nepažeisdamas ATPK 30¹ str. reikalavimų, remdamasis savo vidiniu įsitikinimu bei teismų praktika. Kaip minėta, kištis į bylų nagrinėjimą ir procesinę teisėjo veiklą Komisija neturi teisės, taigi negali vertinti, ar tikrai pagrįstai teisėjas T. V. administracinio teisės pažeidimo byloje Nr. ATP-1188-269/2015 netaikė transporto priemonės konfiskavimo, ar tinkamai taiko ATPK 30¹ straipsnio nuostatas.

Vertinant T. V. veiksmus dėl teikime reiškiamų priekaištų, kad administracinių teisės pažeidimų bylose, kuriose yra kilęs ginčas, nerašomi posėdžio protokolai, nors pagal formuojamą teismų praktiką tai daryti rekomenduojama, pastebėtina tai, jog pagal ATPK 300 str. 3 d. teismo posėdžio protokolas rašomas tada, kai bylos nagrinėjimo metu yra apklausiami liudytojai ar nukentėjusysis duoda paaiškinimus; kitais atvejais teismo posėdžio protokolas gali būti rašomas teisėjo nuožiūra. Taigi teisės aktai nenustato aiškios ir imperatyvios pareigos visais atvejais rašyti teismo posėdžio protokolą. Komisijos vertinimu, tai, kad teisėjas T. V. pasinaudojo įstatyme nustatyta teise ir nusprendė, kad protokolas nebus rašomas, negali būti laikoma aiškiai aplaidžiu konkrečios teisėjo pareigos atlikimu.

Teisėjų etikos ir drausmės komisija nustatė, kad teikime minimose teisėjo T. V. priimtose nutartyse (pvz., Nr. A2.6.-121-269/15, Nr. A.213-1132-269/2015, 1-74-269/2013) yra rašymo apsirikimų. Komisija sprendžia, kad pavieniai rašymo apsirikimai negalutiniuose procesiniuose dokumentuose (kaip yra nagrinėjama atveju) negali būti vertinami kaip šiurkštūs profesiniai pažeidimai. Dėl nurodytų aplinkybių Komisija nustatytų trūkumų nelaiko tokiais, kurie sudarytų pagrindą spręsti dėl teisėjo drausminės atsakomybės.

Dėl kitų pažeidimų

Dėl teikime dėstomų argumentų, kad teisėjas T. V. nepakankamai kontroliuoja posėdžių sekretorės darbą ir neužtikrina, kad baudžiamosiose bylose teisiomojo posėdžio protokolas atitiktų įstatymo reikalavimus, pažymėtina, kad Komisijai nesuteikta teisė vertinti ir spręsti, kokie duomenys turi būti užfiksuoti protokole. Teisėjas, pasirašydamas teisiomojo posėdžio protokolą, priima sprendimą, kad jame užfiksuoti duomenys yra teisingi ir pakankami. Tai yra procesinė teisėjo veikla. BPK 261 straipsnio 7 dalyje nagrinėjimo teisme dalyviams yra nustatyta teisė susipažinti su visu teisiomojo posėdžio protokolu ar jo dalimi ir pateikti savo pastabas, taip pat nurodyti protokolo (jo dalies) neteisingumą ar neišsamumą. Pateiktas pastabas išnagrinėja teisiomojo posėdžio pirmininkas ir, jeigu su jomis sutinka, patvirtina jų teisingumą bei prideda prie teisiomojo posėdžio protokolo (jo dalies). Taigi protokolo trūkumai gali būti ištaisyti procesine tvarka, be to, kiekviename teisiomajame posėdyje yra daromas ir garso įrašas, kuris pridedamas prie teisiomojo posėdžio protokolo ir yra sudedamoji teisiomojo posėdžio protokolo dalis (BPK 261 str. 3 d.).

Teisėjui yra daromi priekaištai, kad nuosprendžių stabilumas yra neženkliai mažesnis už vidurkį, todėl, Nuolatinės teisėjų veiklos vertinimo komisijos manymu, teisėjo T. V. profesinėje veikloje galima įžvelgti tam tikrą paviršutiniškumą, formalumą, nepakankamą kvalifikacijos lygį. Iš Komisijai pateiktų Nacionalinės teismų administracijos patvirtintų statistinių duomenų matyti, kad

2012–2015 metais teisėjo T. V. apskųstų nuosprendžių stabilumo rodiklis buvo žemesnis už šio rodiklio vidurkį apylinkių teismuose tik 3,55 proc. (teisėjo 86,84 proc., apylinkių teismuose 90,39 proc.), o tuo tarpu darbo krūvis tuo pačiu laikotarpiu buvo 16,52 proc. didesnis už teisėjų darbo krūvio vidurkį šalies apylinkių teismuose (teisėjo – 91,19 proc., apylinkių teismuose tik 74,67 proc.); administracinių teisės pažeidimų bylose apskųstų nutarimų stabilumo rodiklis buvo 1,23 proc. aukštesnis už rodiklio vidurkį apylinkių teismuose (teisėjo – 82,14 proc., apylinkių teismuose – 80,91 proc.).

Komisija sprendžia, kad apibendrinti statistiniai duomenys negali sudaryti pagrindo teisėjo drausminei atsakomybei kilti. Minėta, teisėjo drausminė atsakomybė gali atsirasti tik dėl akivaizdžių ir šiurkščių konkrečių profesinės veiklos pažeidimų. Statistiniai duomenys gali būti vertinami kaip teisėją charakterizuojanti medžiaga, vertintina kartu su konkrečiais profesinės veiklos veiksmis. Komisijos vertinimu, nagrinėjamu atveju tarp pateiktų statistinių duomenų yra tokių, kurie teisėją charakterizuoja teigiamai (esant dideliame darbo krūviui pakankamai geras procesinių sprendimų stabilumas, didelis išnagrinėtų bylų skaičius). Pastebėtina ir tai, kad teisėjas Vilniaus rajono apylinkės teisme, kuriame yra žymiai didesnis negu kituose apylinkių teismuose darbo krūvis, dirba nuo 2000 metų, kas turėtų vertinama kaip veiksnys, leidžiantis daryti išvadą dėl sukauptos didelės profesinės patirties, bei veiksnys, dėl kurio pavieniai nedideli trūkumai teisėjo darbe neturėtų būti vertinami kaip pagrindas teisėjo drausminei atsakomybei atsirasti.

Teisėjų etikos ir drausmės komisija, remdamasi nustatytais aplinkybėmis bei išdėstytais argumentais, daro išvadą, kad teisėjo T. V. veiksmuose nenustatyta Lietuvos Respublikos teismų įstatymo 83 straipsnio 2 dalyje numatytų teisėjo drausminės atsakomybės pagrindų požymių, todėl nėra pagrindo teisėjui iškelti drausmės bylą.

Vadovaudamasi Teisėjų etikos ir drausmės komisijos nuostatų 35.2 punktu, Teisėjų etikos ir drausmės komisija

nusprendžia:

Atsisakyti iškelti drausmės bylą Vilniaus rajono apylinkės teismo teisėjui T. V.
Sprendimas neskundžiamas.

Komisijos nariai:

Algis Norkūnas

Diana Butrimienė

Veslava Ruskan

Teodora Staugaitienė

Linas Žukauskas